

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa M. W. i Powiatowego Rzecznika Konsumentów w K.

przeciwko A. B. i K. B.

o wydanie kosiarki do trawy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 lipca 2010 r.,

dwóch zażaleń pozwanych A. B. i K. B.

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 15 stycznia 2010 r., sygn. akt IV Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 18 września 2009 r. Sąd Rejonowy w K. oddalił powództwo M. W. przeciwko A. B. i K. B. wspólnikom spółki cywilnej o wydanie kosiarki do trawy oraz zasądził od M. W. na rzecz A. B. i K. B. kwotę 417,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w R. oddalił w całości apelację Powiatowego Rzecznika Konsumentów w K. oraz powoda M. W. od tego wyroku i na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył M. W. kosztami zastępstwa procesowego pozwanych za instancję odwoławczą.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach wskazał, że powód jest konsumentem działającym w zaufaniu do profesjonalizmu przedsiębiorców prowadzących sklep internetowy. Nie będąc prawnikiem i nie znając skutków prawnych podejmowanych przez siebie i pozwanych czynności procesowych, mógł być przekonany o słuszności swoich racji. Z kolei pozwani jako przedsiębiorcy muszą liczyć się z koniecznością ponoszenia profesjonalnej obsługi prawnej.

Zawarte w wyroku Sądu Okręgowego postanowienie o kosztach procesu zaskarżyli pozwani zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że po stronie powoda, obok którego działał również Powiatowy Rzecznik Konsumentów w K., i który przegrał postępowanie odwoławcze zachodzą „szczególne przypadki” uzasadniające nie obciążanie go kosztami zastępstwa procesowego przed sądem drugiej instancji.

Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie lub innemu sądowi równorzędnemu oraz zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, którą statuuje art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca zwraca przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Wyjątek od tej ogólnej zasady przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążanie jej w ogóle kosztami. Z racji wyjątkowego charakteru przepisu ten nie może być wykładany rozszerzająco. Podstaw do jego zastosowania należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach danej sprawy, przekonujących o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Należą do nich zarówno fakty związane z samym procesem jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej

kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami współżycia. Zasadnie podnosi skarżący, że sytuacja taka, ze względu na wskazane przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu okoliczności, nie zachodzi w sprawie. O wyjątkowości przypadku jako szczególnie uzasadnionego w rozumieniu art. 102 k.p.c. nie może przesądzać zarówno samo tylko przypuszczenie Sądu, że pozwany nie będąc prawnikiem, mógł być przekonany przy wnoszeniu apelacji od wyroku oddalającego jego roszczenie jako bezzasadne, o słuszności swoich racji (przekonanie takie zresztą towarzyszy na ogół każdemu skarżącemu), ani też natura łączącego go z pozwanymi stosunku prawnego w ramach którego występował jako konsument. Zupełnie bez znaczenia dla odstąpienia od rozkładu ciężaru kosztów procesu według zasady odpowiedzialności za jego wynik pozostaje okoliczność, że pozwani prowadzą sklep internetowy w związku z czym muszą liczyć się z kosztami ponoszenia kosztów profesjonalnej obsługi prawnej.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).